

Právo a judikatúra v praxi

9 | 2025

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K otázke prednosti zastavenia konania pre nepodanie návrhu na pokračovanie vs. pre späťvzatie žaloby**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/8/2024 zo dňa 30. 1. 2025
- 2. K rozsahu ustálenia skutočností ohľadom nároku na vrátenie plnenia podľa neplatnej/zrušenej zmluvy, ktorý je potrebný pre vydanie medzitýmneho rozsudku**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/3/2024 zo dňa 21. 11. 2024
- 3. Ak ide o dôkaz vyplývajúci z verejných registrov a zoznamov, nemôže ich súd obstarat' postupom podľa § 189 CSP**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2CdoGp/1/2024 zo dňa 28. 8. 2024
- 4. K právomoci správnych a civilných súdov ohľadom nároku na náhradu za vyvlastnenie**
Uznesenie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 18SKomp/9/2022 zo dňa 25. 1. 2023
- 5. Dôkazné bremeno pri popretí pravosti podpisu na zmenke**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/3/2022 zo dňa 22. 2. 2023
- 6. Predĺženie zotrvania vozidla v servise v dôsledku prietahov pri posudzovaní nákladov na opravu a vplyv na kompenzáciu nákladov nájmu náhradného vozidla**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/48/2025 zo dňa 24. 6. 2025
- 7. Otázka náhrady nemajetkovej ujmy a zásah do osobnostných práv, ktorý mal byť spôsobený neumožnením prítomnosti otca pri pôrode**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/129/2024 zo dňa 18. 6. 2025
- 8. K možnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia pre zabezpečenie nesplatnej pohľadávky**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 28Co/82/2024 zo dňa 6. 8. 2024
- 9. K okolnostiam, za ktorých je platná darovacia zmluva, hoci zmluva o zriadení vecného bremena v tej istej listine platná nie je**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 28Co/95/2024 zo dňa 13. 5. 2025
- 10. K bezdôvodnému obohateniu za hradenie poistného, inkasa a poplatkov za komunálny odpad a čistenie komína, súvisiacich s domom v BSM, ak ho obýva viac dospelých osôb**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 18Co/40/2024 zo dňa 6. 5. 2025
- 11. K rozsahu mlčanlivosti advokáta ohľadom skutočností o klientovi nesúvisiacich s úkonmi, ktoré mal pre neho vykonať**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Co/30/2024 zo dňa 11. 6. 2024
- 12. K definícii pojmu „známy veriteľ“**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 4CoKR/39/2025 zo dňa 26. 5. 2025
- 13. Vyúčtovanie pohľadávok zo strany zariadenia sociálnych služieb, ktoré je zároveň opatrovníkom a otázka jeho schválenia súdom**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoPs/3/2025 zo dňa 15. 5. 2025
- 14. K náhrade trov za úkon spočívajúci v žiadosti o vypracovanie znaleckého posudku**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7Co/142/2023 zo dňa 30. 4. 2025
- 15. K prihladeniu na predchádzajúce bezodplatné prevody majetku na ostatné deti rodičov pri posudzovaní platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej s jedným z nich**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/97/2024 zo dňa 30. 4. 2025

1. K otázke prednosti zastavenia konania pre nepodanie návrhu na pokračovanie vs. pre späťvzatie žaloby

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/8/2024 zo dňa 30. 1. 2025

Anotácia:

V posudzovanej veci dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd posudzoval námietku dovolateľa spočívajúcu v tvrdení o nesprávnom závere odvolacieho súdu, ktorým vyslovil, že rozhodnutie o zastavení konania na základe späťvzatia žaloby žalobcom má prednosť pred rozhodnutím o zastavení konania v dôsledku nepodania návrhu na pokračovanie (prerušeného) konania podľa § 163 ods. 2 CSP.

Právna veta:

- I. Za nedôvodnú dovolací súd považuje námietku dovolateľa spočívajúcu v tvrdení o nesprávnom závere odvolacieho súdu, ktorým vyslovil, že rozhodnutie o zastavení konania na základe späťvzatia žaloby žalobcom má prednosť pred rozhodnutím o zastavení konania v dôsledku nepodania návrhu na pokračovanie (prerušeného) konania podľa § 163 ods. 2 CSP.
- II. Dovolací súd má za to, že aj v tomto štádiu prerušeného konania podľa § 163 CSP, ktorý inštitút má slúžiť na vytvorenie dostatočného priestoru pre strany sporu na mimosúdne usporiadanie sporu, má žalobca právo prejaviť vôľu v konaní vôbec nepokračovať, a teda vziať žalobu (návrh na začatie konania) späť v celom rozsahu (alebo v časti) a žalovaná strana má právo vyjadriť sa, či so späťvzatím súhlasí, alebo z vážnych dôvodov nie (napokon to môže byť aj výsledok mimosúdnych rokovaní, pričom strany sporu nemusia čakať na uplynutie doby prerušenia ak sa im podarí spor inak urovnať a túto skutočnosť oznámiť súdu skôr ako doba prerušenia uplynie). Žalobca má teda aj počas prerušenia konania dispozičné oprávnenie svojim procesným úkonom ovplyvniť priebeh a smerovanie celého súdneho konania, vrátane vôle už prebiehajúce súdne konanie ukončiť.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Späťvzatie žaloby, Zastavenie konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 145, § 163 ods. 2

2. K rozsahu ustálenia skutočností ohľadom nároku na vrátenie plnenia podľa neplatnej/zrušenej zmluvy, ktorý je potrebný pre vydanie medzitýmneho rozsudku

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/3/2024 zo dňa 21. 11. 2024

Anotácia:

Žalovaný v odvolaní namietal, že súd sa nevysporiadal so svojím návrhom na výsluch svedkyne a vytýkal súdu prvej inštancie, že v medzitýmnom rozsudku ani neuviedol dôvod neopodstatnenosti jej výsluchu, v dôsledku čoho je preto podľa neho medzitýmny rozsudok nepreskúmateľný.

Právna veta:

Odvolací súd považuje za potrebné sa vyjadriť aj k súdom prvej inštancie zvolenému procesnému postupu rozhodnutím o základe uplatneného procesného nároku medzitýmnym rozsudkom. V danom spore je predmetom žalobného návrhu nárok žalobcu voči žalovanému na splnenie povinnosti zodpovedajúcej peňažnému plneniu. Súd prvej inštancie ustálil právnu kvalifikáciu žalobného nároku titulom práva na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatných zmlúv. Opomenutím aplikácie § 457 Občianskeho zákonníka na zistený skutkový stav je však rozhodnutie o základe procesného nároku medzitýmnym rozsudkom minimálne predčasné. Súd prvej inštancie nemal v čase svojho rozhodovania relevantným a preukazným spôsobom ustálené, aké plnenia si účastníci absolútne neplatných zmlúv navzájom poskytli, či sú tieto plnenia spôsobilými predmetmi vrátenia, a ak nie, aká peňažná náhrada, a v akej výške im zodpovedá. Predovšetkým však súd prvej inštancie vo vzťahu k žalobnému petitu, ktorého predmetom nie je synalagmatické plnenie, nemal pre účely rozhodovania o základe procesného nároku vôbec ustálené, či na strane žalovaného skutočne došlo k získaniu majetkového prospechu na úkor žalobcu (úpadcu), čo predstavuje otázku úzko naviazanú na ustálenie hodnoty majetku úpadcu poskytnutého k zabezpečeniu v porovnaní s výškou úverových záväzkov úpadcu, ktoré mali byť na základe neplatných zmlúv uspokojené.

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Občianske právo

Právny inštitút: Medzitýmny rozsudok, Neplatnosť zmluvy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 214
40/1964 Zb. – § 457

3. Ak ide o dôkaz vyplývajúci z verejných registrov a zoznamov, nemôže ich súd obstať postupom podľa § 189 CSP

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2CdoGp/1/2024 zo dňa 28. 8. 2024

Anotácia:

Dovolaním generálneho prokurátora bolo v preskúmvanej veci napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu o uložení poriadkovej pokuty právnomu zástupcovi navrhovateľa.

Prvoinštančný súd uložil právnomu zástupcovi navrhovateľa poriadkovú pokutu z dôvodu, že napriek výzve súdu, nepredložil požadované listiny (výpisy z obchodného registra, daňové priznania za posledné zdaňovacie obdobie ani súvahy 19 obchodných spoločností, v ktorých navrhovateľ figuruje ako spoločník, resp. konateľ, rovnako doklady preukazujúce mesačné výdaje svojho klienta).

Právna veta:

- I. Dovolací súd prisvieďa i výkladu § 189 CSP zvolenému generálnym prokurátorom, že procesný postup podľa tohto ustanovenia sa nepoužije na predloženie verejných listín osvedčujúcich údaje, ktoré súd vie zistiť z verejných registrov a zoznamov.
- II. Žiadať od účastníkov konania alebo od tretích osôb listiny, ktoré môže súd obstať sám od iného štátneho orgánu, je pre adresátov takejto povinnosti zbytočne zaťažujúce. Treba mať na zreteli aj to, že dôkaz o údajoch vo verejnom registri má byť vykonaný spoľahlivo, teda priamym kontaktom verejného registra.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dokazovanie, verejná listina

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 185 ods. 2, § 189

4. K právomoci správnych a civilných súdov ohľadom na nároku na náhradu za vyvlastnenie

Uznesenie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 18SKomp/9/2022 zo dňa 25. 1. 2023

Anotácia:

Žalobkyňa podala na Krajskom súde v Prešove žalobu, ktorú označila ako „Správna žaloba“, a v jej žalobnom návrhu sa domáhala, aby správny súd zrušil uvedené rozhodnutie žalovaného „vo výroku II. o určení náhrady za vyvlastnenie“. Správny súd najskôr rozsudkom tejto žalobe vyhovel a uvedené rozhodnutie zrušil. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky však zrušil tento jeho rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po tomto zrušení Krajský súd v Prešove ako správny súd uznesením postúpil vec Okresnému súdu Bratislava IV. Zo zrušujúceho rozsudku kasačného súdu vyvodil, že spor o vyššiu náhradu nie je možné riešiť v správnom súdnictve. Tá je totiž podľa judikatúry (citoval judikát R 57/2019) z jeho právomoci vyňatá a je predmetom občianskeho súdneho konania.

Okresný súd Bratislava IV s postúpením nesúhlasil, preto predložil vec kompetenčnému senátu.

Právna veta:

V podstate súkromnoprávny nárok na náhradu za vyvlastnenie sa môže stať predmetom dvoch samostatných súdnych konaní – na jednej strane ho možno uplatniť v civilnom sporovom konaní podľa § 13 ods. 3 písm. a) zákona č. 282/2015 Z. z. v takom rozsahu, v akom o ňom nebolo rozhodnuté v rozhodnutí o vyvlastnení. V tomto prípade ide o typický príklad tzv. následnej (konzekutívnej, delenej) právomoci, kedy právomoc súdu podľa Civilného sporového poriadku vzniká až potom, čo vo veci rozhodol orgán verejnej správy. Na druhej strane však môže byť tento nárok aj predmetom správneho súdneho konania v rozsahu, v akom bol priznaný rozhodnutím vyvlastňovacieho orgánu, pretože toto rozhodnutie možno preskúmať na základe správnej žaloby. V takomto prípade tak nie je možné rozhraničiť právomoc medzi správnym súdom a inými súdmi len na základe povahy nároku, pretože rozhodovať o ňom má (hoci aj za rôznych podmienok a v rôznom rozsahu) tak správny súd, ako aj súdy podľa § 3 CSP.

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Správne právo, Občianske právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Správne súdnictvo, Vyvlastnenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 3
162/2015 Z. z. – § 6
282/2015 Z. z. – § 13 ods. 3 písm. a), § 14, § 18

5. Dôkazné bremeno pri popretí pravosti podpisu na zmenke

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/3/2022 zo dňa 22. 2. 2023

Anotácia:

Žalovaní v podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu namietali, že nikdy žiadnu zmenku ako avalisti nepodpísali a zmenka je podvrh.

Najvyšší súd preto riešil otázku dôkazného bremena ohľadom (ne)pravosti podpisov avalistov na zmenke, a či žalovaní v konaní boli povinní preukázať, že ich podpisy na zmenke sú nepravé.

Právna veta:

Dôkazné bremeno je procesná zodpovednosť sporovej strany vo vzťahu k preukázaniu jej tvrdení podstatných pre hmotnoprávne posúdenie veci. I keď ide o inštitút procesného práva, rozloženie dôkazného bremena je určované v súlade s hmotnoprávnymi normami, ktoré upravujú právny vzťah sporových strán. V prípade zmenky právna teória vychádza z povahy zmenky ako súkromnoprávnej listiny. V prípade popretia pravosti podpisu na zmenke ako súkromnej listine, je na žalobcovi, ktorý z takejto listiny vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky, aby pravosť podpisov na zmenke preukázal.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Dokazovanie, Zmenky

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 191/1950 Zb. – § 17

6. Predĺženie zotrvania vozidla v servise v dôsledku prietahov pri posudzovaní nákladov na opravu a vplyv na kompenzáciu nákladov nájmu náhradného vozidla

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/48/2025 zo dňa 24. 6. 2025

Anotácia:

Škodová udalosť bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla poškodeného poisteného v poisťovni, t.j. žalovanom. Poškodený si od žalobcu prenajal náhradné motorové vozidlo počas zotrvania jeho vlastného vozidla v autoservise. Na základe zmluvy o nájme poškodený užíval vozidlo 37 dní.

Za spornú medzi stranami považoval súd prvej inštancie otázku nutnosti a účelnosti nájmu náhradného vozidla za celé obdobie nájmu náhradného vozidla od 21.12.2023 do 26.01.2024 a to osobitne v období od 08.01.2024 do 16.01.2024.

Právna veta:

- I. Nemožno dobu zotrvania motorového vozidla poškodeného pri určení primeranosti nájmu ponímať absolútne, nakoľko (tak, ako už bolo uvedené) na dĺžku opravy môžu mať vplyv aj ďalšie (s potrebou opravy poškodenia motorového vozidla, príp. dobou vyhodnotenia rozsahu tohto poškodenia bezprostredne nesúvisiace) okolnosti, za ktoré škodca nemôže niesť zodpovednosť.
- II. Ani vychádzanie z primeranej dĺžky opravy z technického hľadiska, príp. doby potrebnej na posúdenie rozsahu opravy nemožno brať ako jediné určovacie kritérium, nakoľko toto nemusí (vo všetkých aspektoch) zodpovedať konkrétnosti posudzovaného prípadu. Možno ho ale akceptovať ako určitú mierku pre posúdenie primeranosti dĺžky zotrvania motorového vozidla, ktoré však v konečnom vyjadrení je/môže byť v každom individuálnom prípade podmienené ďalšími okolnosťami. Je potrebné zdôrazniť, že sa jedná len o ťažko vopred vypočítateľný enumerát okolností, z ktorých niektoré sú dané objektívne a nemožno ich ovplyvniť (napr. dni pracovného voľna počas umiestnenia motorového vozidla v autoopravovni, príp. objektívna nedostupnosť náhradných dielov), niektoré sú objektívne, ale možno ich ovplyvniť za splnenia ďalších podmienok (napr. vyťaženosť prevádzok, opravovne, príp. disponibilný počet zamestnancov opravovne, ktoré opravovňa môže ovplyvniť buď preferovaním opravy konkrétneho vozidla, ale objektívne iba na úkor opravy iných opravovaných vozidiel, resp. dočasných zvýšení personálnych kapacít, a to vo forme nadčasov, čo taktiež nemožno považovať za dlhodobu udržateľný stav, príp. aj samotné obdobie, t. j. či sa nejedná o tzv. obdobie sviatkov, dovolenkové obdobie, kedy sú personálne kapacity autoopravovne značne obmedzené ... a niektoré možno posúdiť ako subjektívne (napr. pochybenia opravovne pri vykonávaní úkonov majúce vplyv na dobu zotrvania vozidla v opravovni).
- III. Nakoľko Sloveexperta ako ohliadač žalovaného vykonala ohliadku už 08.01.2024, pričom následne bola upozornená zo strany servisu na aktualizáciu (zvýšenie) týchto nákladov, jednalo sa výlučne o komunikáciu medzi autoservisom (opravovňou poškodeného) a samotným poisťovateľom škodcu, t. j. žalovaným, ako zmluvnými partnermi na základe zmluvy o spolupráci. Napriek argumentácii žalovaného o tom, že sa jednalo o nároky, ktoré majú svoj pôvod v zmluve medzi poškodeným a autoservisom, tieto mali svoj základ vo vzájomnom vzťahu medzi autoservisom a žalovaným, obsahom ktorého (tak ako to možno vyvodíť z vyjadrenia technika autoservisu o limitoch pri vykonávaní ohliadky) boli aj podmienky vykonávania ohliadok poškodení motorového vozidla. Nemožno sa potom stotožniť so záverom žalovaného, že „prietah“ pri posúdení nákladov nevyhnutných na opravu poškodeného motorového vozidla právneho predchodcu žalobcu má svoj základ vo vzťahu medzi poškodeným a autoservisom, ktorý mal vykonať opravu motorového vozidla.

Právna oblasť: Občianske právo, Poistenie

Právny inštitút: Škoda spôsobená prevádzkou motorového vozidla

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 381/2001 Z. z. – § 4 ods. 2, § 11 ods. 7, § 15 ods. 1

7. Otázka náhrady nemajetkovej ujmy a zásah do osobnostných práv, ktorý mal byť spôsobený neumožnením prítomnosti otca pri pôrode

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/129/2024 zo dňa 18. 6. 2025

Anotácia:

Žalobcovia si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili v dôsledku tvrdeného zásahu do ich práva na rodinný a súkromný život tým, že po príchode do pôrodnice žalovanej bol službukonajúcim zdravotníckym personálom žalobcovi 2 odopretý prístup k žalobkyni 1 a žalobkyni 3 ako počas pôrodu, tak aj následne bezprostredne po pôrode.

Právna veta:

- I. Odvolací súd zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje, že prítomnosť otca pri pôrode (pokiaľ si to rodička želá) má veľký význam, nielen z hľadiska psychickej podpory, ale aj celkového uľahčenia zvládnutia tohto vyčerpávajúceho a náročného fyziologického procesu. Dôsledok stmelenia rodičov dieťaťa počas pôrodu má nepochybne vplyv aj na ich rodinný život a prežívanie okamihov privítania nového člena rodiny. Pôrody však nemožno generalizovať a otázka, či je prítomnosť otca pri pôrode vhodná a objektívne možná závisí od každého pôrodu samostatne.
- II. Z pohľadu odvolacieho súdu žalobcovia 1 a 2 opomínajú významnú skutočnosť, a to, že pôrod pozostáva z troch fáz: otváracej (začína sa pravidelnými kontrakciami a vedie k otváraniu krčka maternice), vypudzovacej (narodenie dieťaťa) a popôrodnej (oddelenie a vypudenie placenty a plodových obalov), teda nezahŕňa len vypudzovaciu fázu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že u žalobkyne 1 kontrakcie začali v noci o 23:00 predchádzajúceho dňa – 04.12.2020. Pôrod podľa zdravotnej dokumentácie skončil o 01:35 pôrodom placenty. Z celkovej doby pôrodu 2 hod. a 35 minút, tak bol žalobca 2 nepretržite pri žalobkyni 1 po celú dobu pôrodu s výnimkou 3 – 13 minút (presný čas absencie žalobcu 2 nie je možné s istotou ustáliť), kedy bolo potrebné zabezpečiť príjem, vyšetrenie, transport žalobkyne na pôrodnú sálu a poskytnutie náležitej zdravotnej starostlivosti v priebehu vypudzovacej a popôrodnej fázy pôrodu. Jeho neprítomnosť na tak krátky čas, kedy navyše nebolo objektívne ani možné jeho prítomnosť zabezpečiť, nebola za žiadnych okolností vyvolaná konaním či nekonaním zdravotníckeho personálu a nemohla spôsobiť u žalobcu 2, ani žalobkyne 1 a 3 žiadne emocionálne útrapy, či traumy takej intenzity, ktorá by predstavovala zásah do ich osobnostných práv do takej miery, že by bolo na mieste uvažovať o vzniku ujmy na ich strane a už vôbec nie o kompenzácii tejto ujmy.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ochrana osobnosti, Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 11, § 13 ods. 2

8. K možnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia pre zabezpečenie nesplatennej pohľadávky

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 28Co/82/2024 zo dňa 6. 8. 2024

Anotácia:

Navrhovateľka navrhuje nariadiť zabezpečovacie opatrenie pred konaním vo veci samej. Tou sa v prejednávanej veci rozumie konanie o žalobe o splnenie povinnosti vrátiť pôžičku. Dôvodom pre zamietnutie návrhu navrhovateľky bolo, že súd považoval návrh za predčasný preto, lebo pohľadávka navrhovateľky nie je splatná.

Právna veta:

Navrhovateľka by mala právo na vrátenie pohľadávky, avšak toto právo nemá povahu nároku, pretože nedospelo do žalovateľnej podoby. Za týchto okolností navrhovateľka v súčasnosti nemá *actio nata*, teda svojou žalobou o plnenie by nemohla uspieť. Nemožno potom ani uzavrieť, že by navrhovateľka osvedčila dôvodnosť a trvanie svojho nároku. Nebola preto splnená podmienka podľa § 326 ods. 1 v spojení s § 344 CSP, takže tu nie je potreba zriadenia záložného práva, čo je samo osebe dostatočným dôvodom na zamietnutie návrhu navrhovateľky. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že Občiansky zákonník umožňuje zriadiť záložné právo aj na zabezpečenie nesplatennej pohľadávky. Ustanovenie § 151a Občianskeho zákonníka nemá povahu procesného predpisu, a teda nederoguje podmienky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktoré upravuje CSP v cit. ustanoveniach, predovšetkým nevyhnutné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Zabezpečovacie opatrenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 326 ods. 1, § 336, § 343, § 344

9. K okolnostiam, za ktorých je platná darovacia zmluva, hoci zmluva o zriadení vecného bremena v tej istej listine platná nie je

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 28Co/95/2024 zo dňa 13. 5. 2025

Anotácia:

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobu žalobkyň, ktorou sa domáhali určenia, že ich právna predchodkyňa bola ku dňu jej smrti, podielovou spoluvlastníčkou spornej nehnuteľnosti vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2 k celku, zamietol, keď dospel k záveru, že zmluvné strany v jednej listine spísanej formou notárskej zápisnice uzatvorili dve zmluvy – darovaciu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena, ktoré nie sú vzájomne podmienené a je ich možné navzájom oddeliť; sú spôsobilé samostatnej existencie. Preto napriek konštatovaniu absolútnej neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena, táto neplatnosť nemala podľa súdu prvej inštancie vplyv na darovaciu zmluvu, ktorú považoval za platne uzavretú a ktorej neplatnosť súd prvej inštancie nezistil ani s ohľadom na žalobkyňami namietanú nespôsobilosť poručiťky v čase uzatvorenia darovacej zmluvy.

Právna veta:

- I. Darovanie nehnuteľností, aj keď ide o rodinný dom medzi rodičmi ako darcami a deťmi ako obdarovanými, nie je v našich podmienkach nezvyklosťou. Keďže aj v prejednávanej veci predmetom daru bol spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti väčšej hodnoty, obdarovaný prejavil svojej matke ako daryni vďaka za dar aj tým, že jej zriadil vecné bremeno práva doživotného bývania a užívania týchto nehnuteľností (v tejto časti súd konštatoval neplatnosť zmluvy o zriadení vecného bremena, keďže jej účastníkmi neboli všetci podieloví spoluvlastníci) a ďalej sa zaviazal postarať sa o ňu v chorobe a starobe a vystrojiť jej v prípade smrti primeraný pohreb.
- II. Súd prvej inštancie dospel z vykonaného dokazovania k záveru, že neplatnou bola len tá časť zmluvy, v ktorej bolo zriadené vecné bremeno, nie celá darovacia zmluva, pričom jeho právny záver považuje odvolací súd za správny. Pokiaľ ide o záväzok obdarovaného vyjadrený v darovacej zmluve, keď sa zaviazal postarať sa o daryňu v chorobe a starobe a vystrojiť jej v prípade smrti primeraný pohreb, v tejto časti sa odvolací súd taktiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že z obsahu darovacej zmluvy nevyplyva vôľa daryne previesť nehnuteľnosť vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2 do výlučného vlastníctva obdarovaného za doopatovanie, t. j. za odplatu.
- III. Nie je vylúčené, aby darovanie bolo čiastočne odplatné. Tak je tomu v prípade zmiešaného darovania (negotium mixtum cum donationem), na čo možno usudzovať z okolností konkrétneho prípadu, za ktorých bol dar poskytnutý, hoci úmysel darcu nebol výslovne vyjadrený. Podmienkou pre uznanie tohto prípadu za darovanie je to, že protiplnenie obdarovaného je v pomere k hodnote darovanej veci bezvýznamné (Kúria 1086/1904). Súdna prax už pred r. 1950 nepovažovala za odplatné darovanie prípady, keď sa dar poskytol s podmienkou zaopatrenia, liečenia alebo pohrebu darcu, ani prípady, keď rodičia darovali svojim deťom rodinný dom za prísľub doživotného bývania v tomto dome (podľa súčasnej úpravy ide o osobné vecné bremeno podľa § 151n ods. 1 OZ in fine). Je úplne bežné, že si členovia rodiny navzájom pomáhajú dobrovoľne (liberalita), prípadne aj podľa zákona (koadjutórium).

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Platnosť právnych úkonov, Darovacia zmluva, Vecné bremeno

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 41, § 151n ods. 1, § 628

10. K bezdôvodnému obohateniu za hradenie poistného, inkasa a poplatkov za komunálny odpad a čistenie komína, súvisiacich s domom v BSM, ak ho obýva viac dospelých osôb

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 18Co/40/2024 zo dňa 6. 5. 2025

Anotácia:

Predmetom konania sú úhrady vynaložené žalobcom, ktoré boli realizované až po tom, čo BSM manželov zaniklo, ale doteraz nie je vyporiadané.

Argumenty žalobcu spočívali v povinnosti žalovanej podieľať sa v podiele jednej polovice na všetkých nákladoch. Naopak, žalovaná odmieta akúkoľvek participáciu na nich.

Právna veta:

Iná situácia nastala pri posudzovaní nárokov týkajúcich sa poplatkov za komunálny odpad, inkasné poplatky, čistenie komína a poistky, týkajúcej sa rodinného domu. Ide o poplatky, ktoré sú spojené s majetkom patriacim do BSM strán sporu. Poplatky za komunálny odpad, inkasné poplatky a čistenie komína sú viazané na počet osôb spojených s príslušnou nehnuteľnosťou, čo vyplynulo z predložených listín, pritom za uplatnené obdobie išlo o dospelé osoby, ktoré majú povinnosť podieľať sa na poplatkoch. Správne tak súd prvej inštancie celkovú sumu poplatkovej povinnosti rozpočítal na v tom čase aktuálny počet osôb a žalovanú zaviazal na podiel príslušný pre žalovanú. Vo vzťahu k zaplatenému poistnému za rodinný dom, ktorý patrí do BSM žalobcu a žalovanej, bolo správne súdom prvej inštancie rozdelené úhrada na polovicu, keďže tento poplatok sa týka ich spoločného vlastníctva.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Bezodôvodné obohatenie, Spoluvlastníctvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 145 ods. 2, § 451

11. K rozsahu mlčanlivosti advokáta ohľadom skutočností o klientovi nesúvisiacich s úkonmi, ktoré mal pre neho vykonať

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Co/30/2024 zo dňa 11. 6. 2024

Anotácia:

Žalovaní podali odvolanie aj z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnutý dôkaz, ktorým bol výsluch advokáta, ktorému mala poručiiteľka udeliť plnú moc mesiac po uzatvorení darovacej zmluvy, a to za účelom preukázania skutočnosti, že poručiiteľka nebola nespôsobilá na právne úkony, ak bola schopná komunikovať s advokátom o reštitúciách. Súd prvej inštancie návrh na vykonanie tohto dôkazu zamietol, keďže nebol udelený písomný súhlas žalobcov ako právnych nástupcov poručiiteľky na jeho výsluch v konaní. V zmysle § 23 ods. 1 zákona o advokácii je advokát povinný zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie a povinnosti mlčanlivosti môže advokát zbaviť klient a v prípade jeho smrti jeho právni nástupcovia, t. j. žalobcovia v 1. až 3. rade a žalovaná v 2. rade. Žalobcovia tento písomný súhlas na zbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť nedali. Žalobcovia argumentovali tým, že vypočutie nebolo zamerané na skutočnosti, týkajúce sa samotných reštitúcií, teda právnych úkonov vykonaných advokátom pre klienta, kde je viazaný mlčanlivosťou, ale toho, že ak si poručiiteľka objednala poskytnutie právnych služieb, nemohla byť nespôsobilá na právne úkony.

Právna veta:

Žalobcovia písomný súhlas na zbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť nedali. Nešlo teda o porušenie povinnosti súdu prvej inštancie, ktorý tento dôkaz nevykonával, pretože jeho postup bol plne súladný s § 23 ods. 2 zákona o advokácii a § 203 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentom žalovaných, že písomný súhlas v danom prípade nebol potrebný, keďže predmetom výsluchu nemala byť skutočnosť, týkajúca sa samotných reštitúcií, t. j. právnych úkonov vykonaných pre poručiiteľku, kde je viazaný mlčanlivosťou, ale výsluch mal smerovať na preukázanie, že poručiiteľka nebola nespôsobilá na právne úkony. Podľa názoru odvolacieho súdu je advokát povinný zachovávať mlčanlivosť o informáciách, ktoré sa dozvedel v súvislosti s poskytovaním právnej služby od klienta alebo o klientovi. Z povinnosti zachovávať mlčanlivosť advokáta vyplýva jeho zákaz použiť dôverné informácie klienta v jeho neprospech alebo použiť alebo prezradiť dôverné informácie klienta v prospech tretej osoby. Za dôverné informácie sa považujú ústne alebo písomné informácie, o ktorých sa advokát dozvedel od klienta alebo inej osoby, ktorých prezradenie si klient neželá, alebo zverejnenie ktorých by mohlo byť na ujmu klienta. Obsahom povinnosti zachovávať mlčanlivosť sú všetky informácie o skutočnostiach, o ktorých sa advokát pri poskytovaní právnych služieb od klienta a o klientovi dozvedel. Táto povinnosť sa netýka verejne známych, notorických či bagateľných skutočností. Teda do rozsahu a obsahu povinnosti zachovávať mlčanlivosť patria nielen tie informácie, ktoré sa týkajú priamo výkonu mandátu, ale aj iné súkromné, osobné, obchodné, daňové či politické súvislosti týkajúce sa klienta.

Právna oblasť: Ústavné právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Mlčanlivosť advokáta, civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 586/2003 Z. z. – § 23
160/2015 Z. z. – § 203

12. K definícii pojmu „známy veriteľ“

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 4CoKR/39/2025 zo dňa 26. 5. 2025

Anotácia:

V právnej veci o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku dlžníka bola riešená aj otázka výkladu pojmu známy veriteľ.

Právna veta:

Za známeho veriteľa je v zmysle judikatúry potrebné považovať takého veriteľa, o ktorom by sa správca úpadcu dozvedel pri obvyklej činnosti vykonanej s odbornou starostlivosťou, a to buď z listinných dôkazov, ktoré je dlžník povinný predložiť konkurznému súdu alebo z riadne vedeného účtovníctva, príp. z iných dlžníkom vedených záznamov o stave jeho majetku a záväzkov, vrátane korešpondencie.

Právna oblasť: Obchodné právo, Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: Konkurzné konanie, Kúpna zmluva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 7/2005 Z. z. – § 186
Nariadenie EP a R (EÚ) 2015/848 o insolvenčnom konaní – čl. 54

13. Vyúčtovanie pohľadávok zo strany zariadenia sociálnych služieb, ktoré je zároveň opatrovníkom a otázka jeho schválenia súdom

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoPs/3/2025 zo dňa 15. 5. 2025

Anotácia:

Napadnutým rozsudkom okresný súd schválil za nesvojprávneho právny úkon – vyrovnanie vzniknutých nedoplatkov za minulé obdobia z titulu nezaplatených úhrad za poskytované sociálne služby v zariadení sociálnych služieb. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie opatrovník žiadajúc napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým okresný súd vo zvyšku zamietol návrh na schválenie právneho úkonu zmeniť a v plnom rozsahu vyhovieť podanému návrhu vo veci. Mal za to, že v konaní nebola vznesená námietka premlčania, pričom zariadenie sociálnych služieb si uplatňovalo len oprávnené presne vyčíslené a zákonné nároky, a preto za podstatné považoval vyhodnotiť, či je nárok vo veci premlčaný a či súd vo veci mohol aplikovať námietku premlčania.

Právna veta:

- I. Predmetom posúdenia je vyúčtovanie pohľadávok (označených ako prehľad) zo strany zariadenia sociálnych služieb, ktoré je zhodou okolností aj opatrovníkom A. B.. Takéto vyúčtovanie nemožno považovať za právny úkon, keďže zariadenie ho vyhotovilo nie z titulu funkcie opatrovníka, ale ako poskytovateľ sociálnych služieb. Predmetný právny úkon preto nepodlieha schváleniu obdobne ako poplatky, resp. vyúčtovanie energií, atď.. Takéto úhrady (ak dôjde k ich úhrade zo strany opatrovníka) sú predmetom posúdenia správy o hospodárení, ktorú opatrovník je povinný poskytnúť súdu v pravidelných intervaloch.
- II. Pokiaľ teda opatrovník návrhom vo veci žiadal vyrovnať vzniknuté nedoplatky za minulé obdobie z titulu nezaplatených úhrad za poskytované sociálne služby v Zariadení sociálnych služieb ich poukázaním na účet zariadenia, tak v posudzovanom prípade absentuje právny úkon. Takýmto úkonom by mohlo byť napr. uznanie dlhu za osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony, a to v prípade nedostatku finančných prostriedkov v čase splatnosti vyúčtovania a pod., čo z obsahu spisu a doteraz predložených listinných dôkazov zatiaľ nemožno vyvodiť, a preto bude povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní v súlade s princípom materiálnej pravdy (Čl. 6 CMP) vykonať potrebné šetrenie, či v posudzovanej veci realizoval pozbavený spôsobilosti na právne úkony prostredníctvom opatrovníka právny úkon, ktorý by sa mal schváliť, a až následne opätovne rozhodne vo veci samej.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Právne úkony, Opatrovník

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 28
161/2015 Z. z. – § 119, § 274

14. K náhrade trov za úkon spočívajúci v žiadosti o vypracovanie znaleckého posudku

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7Co/142/2023 zo dňa 30. 4. 2025

Anotácia:

Predmetom sporu bolo aj posúdenie nároku žalobcu na náhradu škody spočívajúcej vo vynaložených trovách obhajoby.

Právna veta:

Vo vzťahu k ostatným úkonom odvolací súd nevzhliadol ich neúčelnosť a považoval ich za riadne uplatnené a opodstatnené. V prípade úkonu právnej služby, ktorý je vo vyúčtovaní odmeny označený ako „Pribratie znalca A. A. do konania obhajcom na trovy obhajoby – klienta“ možno tento úkon podradiť pod úkon „vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie“ v zmysle § 14 ods. 1 písm. f) (aktuálne § 14 ods. 1 písm. e) – pozn.) vyhlášky v spojení s § 14 ods. 8 vyhlášky. Je potrebné upriamiť pozornosť na to, že úkon spočívajúci v žiadosti o vypracovanie znaleckého posudku si vyžaduje vypracovanie kvalifikovaného zadania predmetu znaleckého skúmania, príp. zadanie kvalifikovaných otázok znalcovi, a aj z tohto pohľadu potom bolo nutné považovať tento úkon právnej služby za opodstatnený a účelný.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 655/2004 Z. z. – § 14 ods. 1 písm. e), § 14 ods. 8
301/2005 Z. z. – § 119 ods. 4
514/2003 Z. z. – § 18

15. K prihladeniu na predchádzajúce bezodplatné prevody majetku na ostatné deti rodičov pri posudzovaní platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej s jedným z nich

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 24Co/97/2024 zo dňa 30. 4. 2025

Anotácia:

Z výsluchu žalobcu 1 vyplýva, že v roku 2009, keď bol po úraze ležiaci, jeho manželka navrhla, aby žalovanej dali dom, sestry žalovanej s tým súhlasili s tým, že sa žalovaná o nich v starobe postará. Od žalovanej peniaze nechceli ani nedostali. Nikdy nerátali, že by dom mali žalovanej predať. Stále mysleli, že jej dom dali. Žalobca 1 uviedol, že predmetnú žalobu podali z dôvodu, že žalovaná ich začala v roku 2018 obmedzovať a zistili, že každému vyplatila cca. 8.000,- eur za predaj domu. Žalobca uviedol, že všetky veci ohľadom zmluvy vybavovala u svedka H. Žalovaná, jeho manželka sa o to nezaujímal. Predmetnú zmluvu si neprečítal. Vyplatenie kúpnej ceny od žalovanej nikdy nežiadali, lebo jej dom chceli dať. Z výsluchu žalobkyne 2 vyplýva, že dom chceli žalovanej darovať, aby sa o nich v starobe postarala. Pred uzavretím zmluvy bola žalovaná u svedka H., že je napíše darovaciu zmluvu, ona si zmluvu pred jej podpisom nečítala, či sa jedná o darovaciu alebo kúpnu zmluvu. Žalobkyňa 2 potvrdila, že so žalovanou chodievala k svedkovi H., ale nezisťovala, akú zmluvu tam píše. Zaplatenie kúpnej ceny nepýtali. Z výsluchu žalovanej vyplýva, že rodičia jej pred rokmi predali rodinný dom, túto zmluvu považuje za platnú, obe strany vedeli, čo podpisujú, tento spor považuje za pomstu za to, že dala žalobu na jej sestru, keď sa táto nasťahovala do domu (do jej izby).

V spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, odvolateľka spochybňuje výpovede svojich sestier, ktoré boli v konaní vypočuté ako svedkyne, pričom zhodne vypovedali, že žalobcovia mali záujem žalovanej nehnuteľnosti darovať a nie predať.

Právna veta:

Nemožno odhliadnuť od toho, že obe svedkyne zhodne vypovedali, že rodičia sa snažili všetkým trom dcéram darovať majetok rovnako, nikdy im ani jednej nič nechceli predať ani nepredali. Vždy išlo o darovanie. Žalovaná bola najmladšia, predmetné nehnuteľnosti jej mali byť darované, aby rodičov doopatrovala. Ony, ako staršie sestry, už mali rodiny. Súď prvej inštancie teda správne vychádzal aj z výsluchov oboch svedkýň, ktoré hoci neboli osobne účastné pri podpise zmluvy, ich výpovede poskytli súdu vykreslenie rodinných vzťahov strán konania, z ktorej je zrejmá dlhodobá snaha oboch rodičov (žalobcov) obdarovávať rovnako všetky svoje dcéry, čo súď prvej inštancie správne podporne vyhodnotil ako dokazovaním zistené skutočnosti nasvedčujúce skutočnej vôli strán konaním, ktorou bolo darovanie, nie odplatný prevod nehnuteľností.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Darovacia zmluva, Kúpna zmluva, Zmluvy o prevode nehnuteľnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 37
160/2015 Z. z. – čl. 15, § 191